

॥ श्री संतराम महाराज सत्य છે ॥

પ્રમુખનું નિવેદન

શ્રી સંતરામ મંદિર, નડીઆદ સંચાલિત સદ્વિચાર સમિતિનો સુવર્ણ જયંતિ મહોત્સવ તા. ૧૦-૮-૨૦૦૮ ના દિને સત્સંગ ભવન, મુનિ નિવાસ, શ્રી સંતરામ મંદિરમાં સંપન્ન થયો.

આ પ્રસંગે અતિથિ વિશેષ તરીકે પ. પૂ. મહંત શ્રી દેવપ્રસાદજી મહારાજ-જામનગર, પ. પૂ. સ્વામી શ્રી સચ્ચિદાનંદજી મહારાજ-ઠંતાલી ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

ભારત સરકારના પેટ્રોલીયમ મંત્રીશ્રી દીનશા પટેલ અને જાણીતા ઉદ્યોગપતિ શ્રી દેવાંગભાઈ પટેલ (ઈન્કોવાળા) ની આ પ્રસંગે વિશેષ ઉપસ્થિતિ રહી હતી.

ગુજરાતના મૂકસેવક શ્રી રવિશંકર મહારાજની પ્રેરણાથી નેત્રરક્ષાનું સેવાકાર્ય કરનાર ડૉ. દોશીકાકા જેમણે ૮૦૦ થી વધુ નેત્રચક્ષુ, લાખો આંખોના ઓપરેશન કર્યા તેમનું બહુમાન કરવામાં આવ્યું.

પ. પૂ. મહંતશ્રી રામદાસજી મહારાજે, ઉપસ્થિત સંતવૃંદ પ્રારંભમાં દીપપ્રાગટ્ય સાથે કાર્યક્રમનો મંગલ પ્રારંભ કર્યો હતો. આ પ્રસંગે શ્રી સંતરામ મંદિરની શાખા મંદિરના મહંતશ્રીઓ, સંતવૃંદ ઉપસ્થિત રહ્યું હતું.

સુવર્ણ જયંતિ મહોત્સવ નિમિત્તે આવકાર-સ્વાગત-રૂપરેખા સંસ્થાના પ્રમુખે આપી. સદ્વિચાર સમિતિના સ્થાપક સભ્યોનું બહુમાન ઉપસ્થિત સંતવૃંદ દ્વારા કરવામાં આવ્યું. સંસ્થામાં સેવા આપનાર ડૉક્ટરશ્રીઓ, નિવૃત્ત થનાર કર્મચારીઓ, ૨૦ વર્ષથી વધુ સેવા આપનારનું આ પ્રસંગે સન્માન કરાયું. પ્રારંભમાં પ્રાર્થના-સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ હિંદુ અનાથ આશ્રમ, નડીઆદની બહેનોએ કર્યા.

સદ્વિચાર સમિતિ સુવર્ણજયંતિ

પરિશ્રમ અને ધીર આ સુર્વજાજયંતિ સુધી સંસ્થાને પહોંચાડવામાં મહત્વના પરિબળો છે.

સદ્વિચાર સમિતિના ગઠનમાં, એના પાયામાં, એ વિચારને દર્દીસેવામાં અમલમાં મૂકવામાં આ શહેરના મહાજનોનો ફાળો મુખ્ય છે.

શ્રી સંતરામ મંદિરના મહંતશ્રી સાકેતધામ વાસી શ્રી જાનકીદાસજી મહારાજની કૃપા દષ્ટિ, માનવતા, દર્દીસેવાની ઉમદાભાવનાએ આ સંસ્થા સુવર્ણજયંતિએ પહોંચી છે.

આ બધી ઘટનાઓનો, સમયના દષ્ટા-સાક્ષી વર્તમાનમાં એમની પ્રેરણામાં શ્રી સંતરામ મંદિરની વિવિધ આરોગ્યની સંસ્થાઓ સેવારત છે.

શ્રી સંતરામ નેત્રચિકિત્સાલય, દર્દીઓનું દવાખાનું શ્રી સંતરામ મંદિરમાં નિર્માણ થાય એ વાત લઈને વર્ષો પહેલાં મુ. શ્રી છોટાભાઈ માધવભાઈ પટેલ, સ્વ. શ્રી કાંતિલાલ ભગત, સ્વ. શ્રી ચંદુલાલ શાહ સાકેતધામવાસી શ્રી જાનકીદાસજી મહારાજ પાસે આવ્યા હતા, આ ભક્તોની ભાવનાને પ્રહ્લલીન મહંતશ્રી નારાયણદાસજી મહારાજે પૂર્ણ કરી, સદ્વિચાર સમિતિનું બંધારણ પણ કાર્યરત રાખ્યું.

સદ્વિચાર સમિતિ, નડીઆદ પ્રારંભથી જ સદ્વિચાર પરિવાર, અમદાવાદથી અલગ છે. બન્ને સંસ્થાઓએ આદિવાસી વિસ્તારમાં ઘણા નેત્રચક્ષુ સંયુક્ત રીતે કરી, દર્દીસેવાનો ભાવ સતત વધાર્યો રાખ્યો.

સમય જતાં આરોગ્યની આ સેવાઓ શ્રી સંતરામ મંદિરની સીધી વ્યવસ્થામાં આવી, સદ્વિચાર સમિતિના મુ. શ્રી છોટાભાઈ માધવભાઈ પટેલે શ્રી સંતરામ મંદિરના મહંતશ્રી, સંતશ્રીઓને ટ્રસ્ટી બનાવી, આ સેવાઓ શ્રી સંતરામ મંદિર સંચાલતિ કરી. આમાં સદ્વિચાર સમિતિનું માળખું રાખી, સઘળી વ્યવસ્થા પ. પૂ. મહંતશ્રીના માર્ગદર્શન હેઠળ વર્તમાનમાં ચાલે છે.

સુર્વજાજ્યંતિ પ્રસંગે ઉપસ્થિત સંતો-મહેમાનોનું ઉદ્બોધન

સ્વામીશ્રી સચ્ચિદાનંદજીએ જનસેવા એ જ પ્રભુસેવાની ઉક્તિને સાર્થકતા બક્ષતા પૂ. સંતરામ મંદિર પ્રેરિત સદ્વિચાર સમિતિની સેવાઓને શુભેચ્છા પાઠવી હતી.

મંદિર કેવાં હોવા જોઈએ, ક્યાં હોવા જોઈએ - એ સપષ્ટ કરતાં ગામનું પાદર, ઘંટારવ, આરતી, ધૂન અને માથું નમાવી શકાય તેવા યોગ્ય સંતોની હાજરીને મંદિર સાથે સરખાવી શકાય, માથા પર આશીર્વાદ મળેને માથાની બીમારી દૂર થાય તેવા સંતો જોઈએ.

પ્રાતઃ સ્મરણીય પૂ. નારાયણદાસજીનું સ્મરણ કરતાં વર્તમાન મહંત શ્રી રામદાસજી મહારાજ સેવાનો ભોખ ધપાવી રહ્યા છે જે વંદનીય છે.

સ્વામી સચ્ચિદાનંદજી મહારાજ પૂ. મહંતશ્રી નારાયણદાસજી મહારાજની તપશ્ચર્યાનું ફળ આજે આ સંસ્થા ભોગવે છે. સમાજને સાચી દિશા દર્શાવવાનું કામ શ્રી સંતરામ મંદિરના દિવંગત પૂ. નારાયણદાસજી એ કર્યું છે. અહીંની આરોગ્ય સેવાઓ સરાહનીય છે.

- મહંત શ્રી દેવપ્રસાજી મહારાજ-જામનગર.

શ્રી સંતરામ મહારાજની પ્રગટ જયોતે લાખો માનવીમાં પ્રકાશ પાથર્યો છે. આ સ્થાન સેવારત રહ્યું છે. પૂ. પૂ. રવિશંકર મહારાજ, પૂજ્ય મહાત્મા ગાંધીના આદર્શો અહીં જોવા મળે છે. માનવ કલ્યાણ કાજે સદાય તત્પરતા લીધી છે. તેને સદાય રાજ્યની જનતા આદર્શ ભાવે જુએ છે.

- શ્રી દીનશા પટેલ

ભારત સરકારના પેટ્રોલીયમ મંત્રી.

વિશેષતા :

શ્રી સંતરામ નેત્રચિકિત્સાલયમાં હાલની પરિસ્થિતિમાં ૨૦૦ દીર્ઘઓને દાખલ કરી શકાય તેવી સુવિધા છે. દર્ઘઓને મક્ત ઓપરેશન, મક્ત લેન્સ, દર્ઘ-બરદાસીને રહેવા-જમવાની સુવિધા વિના મૂલ્યે અપાય છે. છ નિષ્ણાત આંખના સર્જન ડૉક્ટરો સેવા આપે છે.

સુર્વજાજ્યંતિના વર્ષ સુધી સેવા

આંખના દર્ઘઓની તપાસ : ૨૩, ૨૧, ૪૪૩

મોતીયાના ઓપરેશન કર્યા : ૧, ૯૫, ૩૫૩

દવાખાનાના દર્ઘઓ : ૩૩, ૭૫, ૫૨૯

સંસ્થાને શુભાશીર્વાદ :

- મૂક સેવક શ્રી રવિશંકર મહારાજ
- શતાયુ મ. મં. સ્વા. શ્રી ગંગેશ્વરાનંદજી મહારાજ
- પૂજ્ય દાદાજી શ્રી કૃષ્ણશંકર શાસ્ત્રીજી
- પૂ. પૂ. શ્રી ડોંગરેજી મહારાજ

સંસ્થા દ્વારા આદિવાસી નેત્રયજ્ઞોમાં મહેમાન :

શેઠશ્રી અરવિંદભાઈ - ન્યૂ શોરોક મીલ

માન. બા. જ. પટેલ - પૂર્વ મુખ્યમંત્રી, ગુજરાત રાજ્ય

શ્રી સંતરામ નેત્ર ચિકિત્સાલયમાં અલગ સ્વતંત્ર ફેકોથી આંખના ઓપરેશનની વ્યવસ્થા છે.

શ્રી સંતરામ આરોગ્યની રાહબરી હેઠળ પ્રતિવર્ષે ગરીબ, આદિવાસી વિસ્તારમાં નિ:શુલ્ક આરોગ્ય કેમ્પો યોજાય છે.

પ. પૂ. મહંતશ્રી મહારાજની સીધી પ્રેરણામાં આરોગ્યની સઘળી સેવાઓ ચાલે છે. દર્દી રાહતની સ્થાયી સેવા ઉપરાંત શહેરના નિષ્ણાત તબીબીની માનદ્સેવાઓ દર્દીઓને ઉપલબ્ધ કરાય છે.

સદ્વિચાર સમિતિના સભ્યો, ભક્તવૃંદ, આરોગ્યસેવાના કર્મચારીઓ, ડૉક્ટરશ્રીઓ નિત્ય પૂજ્ય મહારાજશ્રી પાસે પ્રાર્થના કરી, કાર્યનો પ્રારંભ કરે છે.

સદ્વિચાર સમિતિ - સુર્વણજયંતિ મહોત્સવના સન્માનિત મહાનુભાવો

વિશેષ સન્માન :

- ડૉ. દોશીકાકા

સંસ્થાના પાયાના સભ્યોનું સન્માન :

૧ શ્રી છોટાભાઈ માધવભાઈ પટેલ

૨ શ્રી હરિભાઈ પંચાલ

૩ શ્રી ચંપકલાલ પુંજભાઈ શાહ

૪ શ્રી હસમુખભાઈ આર. શાહ

૫ શ્રી મધુભાઈ ચુનીભાઈ પટેલ

૬ શ્રી અંબાલાલ વી. પટેલ

૭ શ્રી ડૉ. રસિકભાઈ પટેલ

૮ શ્રી વી. સી. શાહ (ચાર્ટડ એકાઉન્ટન્ટ)

૯ શ્રી જશવંતભાઈ મોતીભાઈ શાહ

૧૦ પ્રો. શ્રી રણછોડભાઈ પંચાલ

૧૧ પ્રો. શ્રી ચંદુભાઈ ડી. દેસાઈ

૧૨ શ્રી શંકરભાઈ એલ. પટેલ

સંસ્થાના નિવૃત્ત થયેલા કર્મચારીઓનું સન્માન :

૧ શ્રી હરજીભાઈ રબારી

૨ શ્રી ડાહ્યાભાઈ રાવળ

૩ શ્રીમતી રીનાબેન દવે

૨૦ વર્ષથી વધુ સેવા આપનાર કર્મચારીઓનું સન્માન :

૧ શ્રી ગોતાજી સોલંકી

૨ શ્રી મહેશભાઈ પટેલ

૩ શ્રી અશોકભાઈ વાળંદ

૪ શ્રી મુકેશભાઈ દેસાઈ

૫ ડૉ. શ્રી સરજીભાઈ પટેલ

૬ શ્રી નરેન્દ્રભાઈ વ્યાસ

સહુ પર સદા અવધૂત શ્રી સંતરામ મહારાજની અખંડ દિવ્ય જ્યોતિના શુભાશીર્વાદ વરસતા રહો એવી શુભભાવના.

જય મહારાજ !

તા. ૧ - ૯ - ૨૦૦૮

- જયંતિભાઈ ગોવિંદજી બેશી

પ્રમુખ : સદ્વિચાર સમિતિ, નડીઆદ

સંત પ્રેરણાના માનવ સેવા કાર્યોનું દર્શન

યોગીરાજ અવધૂત શ્રી સંતરામ મહારાજની દિવ્ય અખંડ જ્યોતિને વંદના....

આત્મપ્રિય સ્વજનો,

સૌને જય મહારાજ....

આ સંસ્થા તેના ૫૦ વર્ષ પુરા કરે છે. ત્યારે તેના ૫૦ માં વર્ષનો અહેવાલ- હિસાબ આપ સહુ સમક્ષ રજુ કરતા આનંદ અને ગૌરવની લાગણી અનુભવીએ છીએ.

સદ્વિચાર સમિતિ સંચાલિત શ્રી સંતરામ નેત્ર ચિકિત્સાલય એન્ડ ડિસ્પેન્સરી

(૧) શ્રી સંતરામ નેત્ર ચિકિત્સાલય :

અદ્યતન સાધનોથી સુસજ્જ આંખની હોસ્પિટલમાં....

(અ) આઉટડોર વિભાગ :

આંખના કોઈપણ રોગની તપાસ તથા મોતીયા, વેલ, પરવાળા, ઝામર, નાસુર, ત્રાંસી આંખ વિગેરેના ઓપરેશન કરાવતા પહેલા આઉટડોર વિભાગના આંખના રોગોનું નિદાન- સારવાર કરાવવા આવતા દર્દીઓ પાસેથી રૂ. ૫-૦૦ જેવી નજીવી ફી લઈ સંસ્થાના કુલ-૬ આંખના અનુભવી અને આંખના નિષ્ણાંત સર્જન દર્દીઓને દરરોજ તપાસે છે.

❖ આઉટડોરમાં આંખના ચશ્માના નંબરનો તપાસ વિભાગ :

આંખના ચશ્માના નંબર તપાસવા માટે અદ્યતન ઓટો રીફ્રેક્ટોમીટર (કોમ્પ્યુટર મશીન) ઉપર ખાસ અનુભવી રીફ્રેક્શનીસ્ટ દ્વારા ચકાસણી કરી ચશ્માના નંબર કાઢી આપવામાં આવે છે.

❖ કોન્ટેક્ટ લેન્સ ક્લિનીક :

આઉટડોર વિભાગમાં ચશ્મા પહેરવાને બદલે આંખની કીકી ઉપર લગાવવાના લેન્સ જેને કોન્ટેક્ટ લેન્સ કહે છે. જે અંગે અનુભવી અને નિષ્ણાંત આંખના સર્જન આંખની તપાસ કરી, કોન્ટેક્ટ લેન્સ કયા નંબરના અને કેવા પ્રકારના કોન્ટેક્ટ લેન્સ કીકી ઉપર ખેસાડી શકાય અને તે અંગે કેવી કાળજી રાખવી તે અંગે સલાહ - સુચન આપે છે. તેમજ કોન્ટેક્ટ લેન્સ સંસ્થા મારફત સસ્તા દરે મેળવી આપવાની વ્યવસ્થા કરે છે.

❖ આઉટડોર વિભાગમાં ઉપલબ્ધ અદ્વતન સાધનો :

- * ઓપ્થલમોસ્કોપ : આંખની તપાસ માટેનું અદ્વતન ઇમ્પોર્ટેડ સાધન.
- * ઇનડાયરેક્ટ ઓપ્થલમોસ્કોપ : પડદાની રોગોની ઝીણવટભરી તપાસ માટેનું સાધન.
- * ઓટોરીફ્રેક્ટોમીટર : કોમ્પ્યુટર દ્વારા ચરમાના નંબર તપાસવા માટેનું સાધન.
- * કીરોટોમીટર : કોન્ટેક્ટ લેન્સ પ્લેસાડવા માટેનું, નિદાન કરવા માટેનું સાધન.
- * લેન્સોમીટર : ચરમા ચેક કરવાનું મશીન.
- * નોન કોન્ટેક્ટ ટોનોમીટર : આંખનું દબાણ માપવા માટેનું મશીન.
- * સીનોપ્ટોફોર : ત્રાંસી આંખના ઓપરેશન પછી કસરત-નિદાન માટેનું સાધન.
- * પેરીમીટર : આંખમાં ઝામરનું પ્રમાણ કેટલું છે, તેની ઝીણવટ ભરી તપાસ કરવાનું ઇમ્પોર્ટેડ મશીન.
- * સ્લીટલેમ્પ : આંખની ઝીણવટભરી તપાસ માટેનું અત્યંત આધુનિક સાધન.
- * યાગ લેસર : લેસર કિરણો દ્વારા છારી કાઢવાનું અત્યંત આધુનિક ઇમ્પોર્ટેડ મશીન.
- * એ-સ્કેન : નેત્રમણિ (IOL) ના નંબર તપાસવા માટેનું મશીન.
- * ફેકો મશીન : ફેકો લેસર મશીનથી મોતિયાના ઓપરેશન કરવાનું મશીન.

❖ વગર ઓપરેશને યાગ લેસર દ્વારા છારી દૂર કરવાનો વિભાગ :

મોતિયાના સાદા ઓપરેશન પછી કે નેત્રમણિ મુકાવ્યા પછી થતી છારી, વગર ઓપરેશને આઉટડોર વિભાગમાં ઇમ્પોર્ટેડ યાગ લેસર મશીનથી સંસ્થાના અનુભવી અને આંખના નિષ્ણાંત સર્જન દ્વારા લેસર કિરણોથી દૂર કરવામાં આવે છે. અને આવા દર્દીઓને તુરંત ઘરે જવા રજા આપી શકાય છે. યાગ લેસર દ્વારા થયેલી સારવારથી દુઃખાવો થતો નથી. સોજો આવતો નથી. અને ખૂબ જ સહેલાઈથી જોખમ વગર છારી દૂર કરવામાં આવે છે.

❖ ઝામર (Glucoma) રોગની વિશિષ્ટ સારવાર :

ઝામર (Glucoma) ની તપાસ માટેનું અદ્વતન ઇમ્પોર્ટેડ પેરીમીટર મશીન દ્વારા દર્દીની આંખમાં ઝામરનું પ્રમાણ કેટલું છે તેની ઝીણવટ ભરી તપાસ કરી તેનો ગ્રાફ પ્રિન્ટ થઈને બહાર આવે છે. તે ગ્રાફના આધારે સંસ્થાના અનુભવી અને નિષ્ણાંત આંખના સર્જન ચોકસાઈપૂર્વક આંખની ચકાસણી કરી સેવા સારવાર કરે છે. જરૂર લાગે તેવા દર્દીઓના ઝામર (Glucoma) ના ઓપરેશન કરવામાં આવે છે.

❖ ત્રાંસી આંખ વિભાગ :

જે વ્યક્તિઓની ત્રાંસી આંખ હોય તે વ્યક્તિઓને આંખના નિષ્ણાંત તબીબો ચકાસણી કરી જરૂર લાગે તેઓની આંખો સામાન્ય સ્થિતિમાં લાવવા અંગેના ઓપરેશન વિનામૂલ્યે કરવામાં આવે છે.

❖ આંખના પડદા (Retina) ના રોગોની વિશિષ્ટ સારવાર વિભાગ :

આંખના પડદાના નિષ્ણાંત સર્જન ડૉ. નિશાંત પટેલ D.O.M.S., F.R.C.S., F.V.F., F.E.R.C. તથા ડૉ. અનુજ અમીન દર બુધવારે તથા દર રવિવારે અદ્વતન સાધનો દ્વારા આંખના પડદાના રોગોની વિશિષ્ટ સારવાર આપે છે.

(બ) ઇનડોર વિભાગ :

ઇનડોર દર્દીઓ માટે જનરલ વોર્ડમાં ૧૭૦ પથારી તથા ૫ સેમી સ્પે. રૂમો સાથે કુલ ૧૭૫ પથારીની સગવડ છે. આંખના ઓપરેશન પહેલાં અને ઓપરેશન બાદ ઇનડોરમાં દાખલ થયેલા દર્દી તથા બરદાસીને રહેવાની, બપોરે-રાત્રે જમવાની, સવાર-સાંજ ચલા-નાસ્તાની સુવિધા વિના મૂલ્યે પુરી પાડવામાં આવે છે. ઉપરાંત મોતિયાનું ઓપરેશન કરાવનાર દર્દીઓને ઓપરેશન બાદ આંખે પહેરવાના કાળા ગોગલ્સ વિના મૂલ્યે આપવામાં આવે છે. ઓપરેશન કરાવનાર આંખના દર્દીઓને ઓપરેશન પહેલાં તથા પછી લેવાની દવા પણ વિના મૂલ્યે આપવામાં આવે છે.

(ક) ઓપરેશન થીએટર વિભાગ :

અદ્વતન એરકન્ડીશન ઓપરેશન થીએટરમાં ઓપરેટીંગ માઈક્રોસ્કોપ કાર્લઝેઇસ જર્મની કંપનીના કુલ ૩ તથા ઓપરેશન ટેબલ કુલ ૩ તથા અન્ય ઓપરેશનના સાધનોથી સુસજ્જ ઓપરેશન થીએટરમાં સંસ્થાના કુલટાઈમ અનુભવી અને આંખના નિષ્ણાંત તબીબો- ૬ દ્વારા સોમવારથી શનિવાર દરરોજ એક સાથે ત્રણ દર્દીઓના ઓપરેશન કરવાથી સુવિધા પ્રાપ્ય છે. અને મોતિયા, વેલ, પરવાળા, નાસુર, ત્રાંસી આંખ, વિ. આંખના ઓપરેશન મફત કરવામાં આવે છે.

મોતિયાના ઓપરેશન ટાંકા લીધા વગર **SICS** પદ્ધતિથી ફક્ત નાનું છીદ્ર કરી કરવામાં આવે છે અને મોતિયાના ઓપરેશન બાદ નેત્રમણિ (IOL) વિના મૂલ્યે મુકી આપવામાં આવે છે.

(ડ) ફેકો (Phaco) લેસર મશીન દ્વારા મોતિયાના ઓપરેશનનો વિભાગ :

સંસ્થામાં, અનુભવી અને બાહો શ આંખના નિષ્ણાંત તબીબો કિંમતી ઇમ્પોર્ટેડ ઓપરેટીંગ માઈક્રોસ્કોપ તથા જગવિખ્યાત **ALCON U.S.A.** કંપનીના કિંમતી અને ઇમ્પોર્ટેડ ફેકો લેસર મશીન દ્વારા મોતિયાના ઓપરેશનનો અલાયદો વિભાગ શરૂ કરાયેલ છે, જેમાં ખૂબ જ ઓછો ચાર્જ લઈ મોતિયાના ઓપરેશન ફેકો લેસર મશીન દ્વારા પીડા રહીત ફક્ત ૩ મિ.મિ. છિદ્ર કરી ટાંકા લીધા વગર મોતિયાના ઓપરેશન કરી ઉંચી ગુણવત્તાવાળા ફોલ્ડેબલ નેત્રમણિ (IOL) મુકવામાં આવે છે. જેનો ચાર્જ લેવામાં આવે છે. આ ફેકો લેસર મશીન દ્વારા ઓપરેશન કરાવનાર દર્દીઓને ઓપરેશન બાદ થોડાક જ સમયમાં રજા આપવામાં આવે છે, અને હોસ્પિટલમાં રહેવાની જરૂર રહેતી નથી.

આ નવા શરૂ કરાયેલા ફેકો લેસર મશીન દ્વારા મોતિયાના ઓપરેશનના વિભાગમાં, જેઓ પૈસા ખર્ચી શકે છે તેવી વ્યક્તિઓ તરફથી દિન-પ્રતિદિન ખૂબ જ સારો પ્રતિભાવ સાંપડ્યો છે અને વધુને વધુ વ્યક્તિઓ લાભ લઈ રહ્યા છે.

- ❖ પ.પૂ. મહારાજશ્રીના શુભાશીર્વાદથી સિહોરમાં આવેલ શ્રી નંદલાલ મુળજી ભુતા મેડીકલ ફાઉન્ડેશન દ્વારા ચાલતા વિનામૂલ્યે મોતિયાના ઓપરેશન કેમ્પોમાં ગરીબ દર્દીઓને આંખના મોતિયાના ઓપરેશન બાદ મુકાતા નેત્રમણિ (IOL) દાન કરવામાં આવે છે. વર્ષ ૨૦૦૭-૨૦૦૮ દરમિયાન કુલ ૪૦૦ લેન્સ (નેત્રમણિ) ફ્રી આપ્યા.
- ❖ વારંવાર વીજળી પુરવઠો ખોરવાઈ જતો હોવાથી તાત્કાલિક વિજળી ચાલુ રહે તે માટે સંસ્થાએ ઇન્વર્ટર તથા ૧૨૫ કે.વી.ના જનરેટરની વૈકલ્પિક વ્યવસ્થા કરેલી છે.
- ❖ પ.પૂ.શ્રી રામદાસજી મહારાજની આજ્ઞાનુસાર યુવક-યુવતીના આંખના ચશ્માના નંબર લેસર કિરણો દ્વારા આંખના ઓપરેશન અડધી કીમતે કરી આપવામાં આવે છે. જેનાથી ચશ્માના નંબર દૂર થાય છે.

અત્રેની આંખની હોસ્પિટલમાં અનુભવી અને આંખના નિષ્ણાત કુલ છ તબીબો ખંતથી સેવા બજાવે છે. ઉપરાંત દરેકે દરેક કર્મચારીઓ જે ખંતપૂર્વક ફરજ બજાવે છે જે ખરેખર સરાહનીય છે. અને તેને કારણે દિન-પ્રતિદિન કામગીરીમાં ઉત્તરોત્તર વધારો થતો રહેશે જેમાં સહેજે અતિશયોક્તિ નથી.

ગુજરાત રાજ્ય સરકારશ્રી તરફથી શ્રી સંતરામ નેત્રચિકિત્સાલય નડીઆદને સને ૨૦૦૬-૨૦૦૭ તથા ૨૦૦૭-૨૦૦૮ ના વર્ષ માટે રાષ્ટ્રીય અંદત્વ નિયંત્રણ કાર્યક્રમમાં ગુજરાત રાજ્યમાં શ્રેષ્ઠતા પ્રાપ્ત કરવામાં આ સંસ્થાનું પ્રથમ યોગદાન માટે સરકારશ્રી તરફથી પ્રશસ્તિપત્ર (Certificate) સન્માન સાથે આપવામાં આવેલ છે.

સંસ્થાની છેલ્લા ૧૦ વર્ષની કામગીરી

વર્ષ	આંખની સારવાર લેનાર દર્દીની સંખ્યા	આંખના ઓપરેશન કર્યા	વર્ષ	આંખની સારવાર લેનાર દર્દીની સંખ્યા	આંખના ઓપરેશન કર્યા
૧૯૯૮-૯૯	૧,૨૯,૪૦૭	૧૧,૯૭૦	૨૦૦૩-૦૪	૧,૧૫,૭૦૭	૧૨,૬૧૧
૧૯૯૯-૦૦	૧,૨૧,૨૧૩	૯,૯૭૨	૨૦૦૪-૦૫	૧,૫૮,૬૦૯	૧૧,૭૬૮
૨૦૦૦-૦૧	૧,૧૫,૯૩૫	૯,૭૫૯	૨૦૦૫-૦૬	૧,૪૯,૬૭૧	૧૦,૮૪૨
૨૦૦૧-૦૨	૧,૧૨,૯૩૬	૯,૬૭૦	૨૦૦૬-૦૭	૧,૭૪,૯૧૭	૨૧,૧૬૮
૨૦૦૨-૦૩	૧,૧૭,૫૪૧	૧૦,૦૯૩	૨૦૦૭-૦૮	૧,૮૬,૫૫૫	૨૨,૨૦૯

(૨) જનરલ ડીસ્પેન્સરી :

છેલ્લા પાંચ વર્ષથી ડૉ. આઈ.સી. પટેલની હોસ્પિટલવાળા વિશાળ મકાનમાં ચલાવવામાં આવતી જનરલ ડીસ્પેન્સરીમાં, સામાન્ય શરદી, તાવ, ઝાડા-ઉલ્ટી, પી.પી., ડાયાબીટીસ, માથાનો દુઃખાવો, ચામડીના સામાન્ય રોગો, મેલેરિયા, ટાઈફોઈડ વિ. રોગો અને શરીરના ભાગ ઉપર વાગવાથી કરાવવી પડતી સારવાર વિ.ની નિદાન-સારવાર અંગે એલોપેથીક દવાઓ, ઈન્જેક્શનો, ડ્રેસીંગ વગેરે એક દિવસના ફક્ત રૂ. ૫-૦૦ ટોકન ફી લઈ સંસ્થા દ્વારા રોકાયેલા કુલ ટાઈમ ૩ તબીબો દર્દીઓની દવા-સારવાર કરે છે. જુના કેસ ઉપર દવાના એક દિવસની ટોકન ફી રૂ. ૧-૦૦ લઈ દવા આપવામાં આવે છે.

આ જનરલ ડીસ્પેન્સરીમાં દરરોજ આશરે ૫૦૦ દર્દીઓ નિદાન, દવા સારવાર કરાવે છે. રોગચાળો કે ચોમાસા જેવી ઋતુમાં દરરોજ આશરે ૭૦૦ થી ૮૦૦ દર્દીઓ લાભ લે છે. ઉપરાંત મરડો, ડાયાબીટીસ, રતવા, મેલેરિયાનો તાવ, પથરી જેવા દર્દીની દવા શ્રી સંતરામ મંદિર, નડિયાદના પૂજ્ય મહારાજશ્રી પાસેથી અપાય છે.

જનરલ ડીસ્પેન્સરીમાં ચાલતુ બાળરોગ વિરોધી રસી કેન્દ્ર :

જનરલ ડીસ્પેન્સરીમાં દર સોમવારે ત્રિગુણી રસી, પોલીયો, વેક્સીન, ઓરી (મેઝલ્સ) ની રોગ વિરોધી, રસીઓ વિનામૂલ્યે આપવામાં આવે છે.

- ❖ બ્રહ્મલીન પ.પૂ.શ્રી નારાયણદાસજી મહારાજશ્રી પ્રેરિત અને પ્રવર્તમાન પ્રાતઃસ્મરણિય પ.પૂ.શ્રી રામદાસજી મહારાજશ્રીના શુભાશીર્વાદથી શ્રી સંતરામ મંદિર, રઢુમાં દવાખાનું (જનરલ ડીસ્પેન્સરી) ચાલુ છે. જે દર બુધવાર તથા રવિવારના રોજ અનુભવી તબીબી દ્વારા દર્દીઓને તપાસી રૂ. ૨-૦૦ જેવી ટોકન ફી લઈ ત્રણ દિવસની મફત દવા આપવામાં આવે છે.
- ❖ શ્રી સંતરામ મંદિર, કોયલી અને શ્રી સંતરામ મંદિર, કરમસદમાં પણ સામાન્ય રોગોની સારવાર ઉપરાંત હાથ-પગની કણીની સારવાર આપવામાં આવે છે.
- ❖ છેલ્લા આઠ વર્ષથી પ.પૂ.શ્રી સંતરામ મહારાજશ્રી તથા ત્યાર પછીના બધા જ મહંતશ્રીઓની તિથિના દિવસોએ તમામ આરોગ્ય સેવા સંસ્થાઓમાં વિનામૂલ્યે સારવાર આપવામાં આવે છે.

શ્રી સંતરામ જનસેવા ટ્રસ્ટ દ્વારા ચાલતા સેવા પ્રકલ્પો

(૧) દાંત વિભાગ :

દાંત વિભાગમાં અનુભવી અને નિષ્ણાત ડેન્ટલ સર્જન ફરજ બજાવી રહ્યા છે. રૂ. ૫-૦૦ જેવી નજીવી તપાસ ફી લઈ આઉટડોર વિભાગમાં દર્દીઓને તપાસવામાં આવે છે. દરેક પ્રકારના દાંતના રોગોની સારવાર ઉપરાંત દાંતમાં સીમેન્ટ, ચાંદી પુરવાની, ખરાબ દાંત-દાઢ પાડવાની, નવા દાંતના ચોકકાં બનાવવાની વિગેરે કામગીરી કરવામાં આવે છે.

(૨) નિષ્ણાત તબીબોની સેવા :

હૃદયરોગ, બાળરોગ, કાન-નાક-ગળુ, ચામડી રોગ, ઓર્થોપેડીક, સ્ત્રી રોગ, પ્લાસ્ટીક સર્જરી, કેન્સર વિગેરે રોગો નિષ્ણાત તબીબો રૂ. ૧-૦૦ જેવી નજીવી તપાસ ફી લઈ દર્દીઓને તપાસે છે. કેન્સરના દર્દીઓની તપાસ તથા સારવાર અમદાવાદની એમ. પી. શાહ કેન્સર હોસ્પિટલના નિષ્ણાત તબીબોની ટુકડી દર ત્રીજા મહિને ત્રીજા શનિવારે આવે છે.

ઉપરાંત હોમિયોપેથીક અને એક્યુપ્રેસર (કુદરતી ઉપચાર અને મચકોડ તથા મણકાના દર્દોના ઉપચારોના) નિષ્ણાતો વિના મુલ્યે દર્દીઓને તપાસી સારવાર આપે છે.

(૩) શ્રી સંતરામ પેથોલોજીકલ લેબોરેટરી :

અગાઉ અમુક જ લેબોરેટરી ઇન્વેસ્ટીગેશન અત્રેની લેબોરેટરીમાં થતા હતા અને સ્પે. લેબોરેટરી ઇન્વેસ્ટીગેશન માટે પ્રાઇવેટ લેબોરેટરી અથવા બહારગામની લેબોરેટરીમાં જવું પડતું હતું. પરંતુ, પ્રાતઃસ્મરણિય પ. પૂ. શ્રી રામદાસજી મહારાજશ્રીની આજ્ઞાનુસાર અને શુભાશીર્વાદથી અત્રેની લેબોરેટરીમાં **કુલટાઇમ પેથોલોજીસ્ટ**ની નિમણૂંક કરાયેલી હોવાથી તમામ પ્રકારના સામાન્ય લેબોરેટરી ઇન્વેસ્ટીગેશન ઉપરાંત સ્પેશીયલ લેબોરેટરી ઇન્વેસ્ટીગેશન અત્રેની લેબોરેટરી દ્વારા ઉપલબ્ધ કરાયેલ છે. જે સૌ માટે ગૌરવ સમાન છે.

(૪) શ્રી સંતરામ સોનો-એક્સ-રે ક્લિનિક :

છેલ્લા કેટલાક વર્ષોથી દિન-પ્રતિદિન દર્દીઓની સંખ્યામાં વધારાને કારણે તથા દર્દીઓને વધુ સુવિધાઓ ઉપલબ્ધ થાય અને સમયસર રીપોર્ટ દર્દીઓને મળી રહે તેવા શુભ હેતુથી પ્રાતઃસ્મરણિય પ. પૂ. શ્રીરામદાસજી મહારાજશ્રીની આજ્ઞાનુસાર અને આશીર્વાદથી આ **ક્લિનિકમાં અનુભવી અને નિષ્ણાત ૨ કુલટાઇમ રેડિયોલોજીસ્ટ**ની નિમણૂંક કરવામાં આવી છે.

સાદા (Plain) એક્સ-રે ઉપરાંત ખાસ પ્રકારના (Special Investigation) વાળા એક્સ-રે ના 500 MA અદ્યતન એક્સરે મશીન ઉપર પાડવામાં આવે છે. દરરોજ આશરે ૧૫૦ એક્સરે તથા આશરે ૧૦૦ સોનોગ્રાફી કરવામાં આવે છે. અને તેના ઇન્વેસ્ટીગેશન રીપોર્ટિંગ અનુભવી અને નિષ્ણાત રેડિયોલોજીસ્ટ દ્વારા સમયસર કરવામાં આવે છે. વર્ષ ૨૦૦૬-૨૦૦૭ દરમિયાન કુલ ૩૩૦૭૭ એક્સરે પાડવામાં આવેલા. ૨૦૦૬-૨૦૦૭માં કુલ ૨૮૮૩૧ સોનોગ્રાફી કરવામાં આવેલી છે. સોનોગ્રાફી માટે ફીલીપ કંપનીનું તથા G.E. WIPRO કંપનીનું કલર ડોપ્લર મશીન પણ વસાવવામાં આવ્યું છે,

જેનાથી ઝીણામાં ઝીણી નસોનું સ્ક્રીન ઉપર અવલોકન કરી શકાય છે અને તેની પ્લેટ પણ નીકળી શકે છે, તે પ્લેટ રેડિયોલોજીસ્ટના રીપોર્ટ સાથે દર્દીને ડૉક્ટરની વધુ સારવાર માટે આપી શકાય છે.

વર્ષ દરમિયાન એન્ડોસ્કોપીની સારવાર કરવામાં આવેલી, સવારે ૮ - ૩૦ વાગે, દર ગુરુવારે ડૉ. મનોજ કટારીયા દર્દીઓની એન્ડોસ્કોપીની તપાસ કરે છે.

(૫) શ્રી સંતરામ સી.ટી.સ્કેન સેન્ટર :

માર્ચ ૨૦૦૭માં જુનુ સી.ટી. સ્કેન મશીન બદલી નવુ Spiral સી.ટી. સ્કેન મશીન G.E.WIPRO મારફતે ગોઠવેલ છે જેમાં અનુભવી અને નિષ્ણાત રેડિયોલોજીસ્ટની દેખરેખ હેઠળ સી.ટી. સ્કેન મશીનથી મગજ, છાતી, આંતરડા, ફેફસાં તથા પેટના ફોટા પાડી દર્દીઓને નિદાન રીપોર્ટ સાથે આપવામાં આવે છે. આ પ્રકારના મશીનથી પ્રાઈવેટ સેન્ટરોમાં સાત-આઠ હજાર રૂપિયા ખર્ચીને ફોટો પડાવ્યા બાદ નિદાન કરાવવુ પડતું. જ્યારે અત્રેના નવા સી.ટી. સ્કેન મશીનથી જુદા જુદા ભાગ પ્રમાણે રૂ. ૬૦૦-૦૦ થી લઈ રૂ. ૧૫૦૦-૦૦ જેવી નજીવી ફી લઈ ગરીબ - મધ્યમ વર્ગના દર્દીઓને સહાયરૂપ થવાના શુભ હેતુથી સેવા કરવામાં આવે છે.

સમગ્ર ગુજરાતમાં તથા કદાચ ભારતમાં આ પ્રકારની ધર્મીદા સેવા શરૂ કરવાનું શ્રેય શ્રી સંતરામ મંદિરને પ્રાપ્ત થયું છે. અમદાવાદ અને વડોદરાથી પણ દર્દીઓ આ સેન્ટરનો લાભ લે છે. દરરોજ આશરે ૧૫-૨૦ દર્દીઓ આ સી.ટી. સ્કેન સેન્ટરનો લાભ લે છે.

(૬) શ્રી સંતરામ પોલિયો ફાઉન્ડેશન અને ફિઝીયોથેરાપી સેન્ટર :

આ વિભાગમાં પોલિયોના દર્દીઓ ઉપરાંત હાડકાના તથા સાંધાના રોગો, ઓર્થોપેડીક ઓપરેશનવાળાને આ સેન્ટરમાં વસાવેલા અદ્યતન સાધનો જેવા કે, વાઈબ્રેટર, શોર્ટવેવડાયાથર્મી, ટ્રેકશન સરવાઈકલ, સ્ટીમ્યુલેટર, અલ્ટ્રાવાયોલેટ લેમ્પ, વેક્સબાથ, ઈન્ફ્રારેડ વગેરે સાધનો દ્વારા તેમજ અન્ય કસરત (એક્સરસાઈઝ) કુલટાઈમ ફિઝીયોથેરાપીસ્ટના માર્ગદર્શન અને સીધી દેખરેખ હેઠળ રૂ. ૨-૦૦ જેવો તદ્દન નજીવો ચાર્જ લઈ સારવાર આપવામાં આવે છે.

બહારગામના તેમજ ગામના અશક્ત દર્દીઓને સુવિધા મળે તે હેતુથી ફિઝીયોથેરાપી સેન્ટરમાં ૧૦ રૂમો બાંધવામાં આવી છે, જેમાં અશક્ત દર્દીઓ તથા બરદાસી સાથે રહી શકે અને દરરોજ સમયસર સારવાર લઈ શકે. રહેનાર દર્દી તથા સાથે એક બરદાસીને માટે મફત ભોજનની વ્યવસ્થા કરવામાં આવી છે. ચાલુ સાલે સેન્ટરમાં નીચે મુજબના સાધનો તેની સામે દર્શાવેલ રોગો માટે વસાવવામાં આવ્યા છે.

સાધનનું નામ

હેતુ

મોઈસ્ટ ટીટ

સ્નાયુના જકડાશમાં ઉપયોગી

માઈક્રો કંટ્રોલ

સ્નાયુને મજબુત બનાવવા

વેક્યુમ ઈન્ટરકેરેન્શીઅલ

દુઃખાવાની રાહત માટે

લેન્સર

દુઃખાવાની રાહત માટે

કોમ્પોથેરાપી

સોજો ઉતારવા માટે સ્નાયુની નબળાઈ દૂર કરવા. ટાંકાના રૂઝાવા માટે

(૭) શ્રી સંતરામ નિઃશુલ્ક ઔષધ સેવાકેન્દ્ર :

શ્રીમતી કમળાબેન જેઠુભાઈ પટેલ ચેરીટીબલ ટ્રસ્ટ અને ડૉ. કનૈયાલાલ રમણલાલ શાહ તથા શ્રીમતી દક્ષાબેન કનૈયાલાલ શાહ ભાનેરવાળા ચેરીટીબલ ટ્રસ્ટ.

આ બંને ટ્રસ્ટો અને શ્રી સંતરામ મંદિરની મુખ્ય સહાયથી શ્રી સંતરામ મંદિર, : નડીઆદના પરિસરમાં ચાલતા ઔષધ સેવા કેન્દ્રમાંથી ડૉક્ટરના પ્રિસ્ક્રીપ્શન (દવાનો કાગળ) મુજબ જરૂરિયાતવાળા દર્દીઓને ઉપલબ્ધ દવાઓ વિનામૂલ્યે આપવામાં આવે છે.

(૮) શ્રી સંતરામ ફી ઓકસીજન બેન્ક :

જરૂરિયાતવાળા દર્દીઓને ઘેર ઓકસીજન લેવાની જરૂર પડે ત્યારે ખાનગી કે અન્ય ધર્માદા હોસ્પિટલો પોતાની હોસ્પિટલ સિવાય ઘરે ઓકસીજન બોટલ આપતા ન હોવાથી દર્દીઓ હાલાકીમાં ના મુકાય તેથી આ તકલીફ દૂર કરવા, ઓકસીજન બોટલ દર્દીને ઘરે ઉપયોગની જરૂરિયાત ઉભી થાય તેવા સંજોગોમાં ડૉક્ટરની ભલામણ ચિઠ્ઠી પ્રમાણે વિનામૂલ્યે ઓકસીજન બોટલ આપવામાં આવે છે.

(૯) શ્રી સંતરામ એમ્બ્યુલન્સવાન (નિઃશુલ્ક સેવા) :

આકસ્મિક સંજોગોમાં જરૂરિયાતવાળા દર્દીઓને તેમજ મૃતદેહોને જે તે સ્થળે લાવવા લઈ જવા માટે વહેલા તે પહેલાના ધોરણે ભેદભાવ (નાત-જાત-ધર્મ-આર્થિક પરિસ્થિતિ વગેરે) વગર એમ્બ્યુલન્સવાન વિના મૂલ્યે સેવામાં ઉપલબ્ધ હોય છે.

(૧૦) સ્ત્રીઓની કાન-બુટ્ટી સાંધવાનો વિભાગ :

ગ્લોબ સિનેમા પાછળ, ડૉ. આઈ. સી. પટેલની હોસ્પિટલવાળા મકાનમાં ડીસ્પેન્સરી વિભાગ ચાલે છે તે જગ્યાએ સ્ત્રીઓની કાન-બુટ્ટીની ચકાસણી કરી, હવે દરરોજ કાન-બુટ્ટી સાંધવાની કામગીરી કરવામાં આવે છે.

(૧૧) કાર્ડિયોગ્રામ વિભાગ :

શ્રી સંતરામ નેત્ર ચિકિત્સાલયના સામેના ચિકિત્સા ભવન બિલ્ડીંગમાં આ વિભાગમાં સોમવારથી શનિવારના દિવસોએ હૃદયરોગના નિષ્ણાત તબીબો નિયત સમયે આવે છે, જેમાં નજીવા દરે કાર્ડિયોગ્રામ લેવામાં આવે છે.

(૧૩) અંત્યેષ્ઠી સંસ્કાર :

નડીઆદ શહેર કે આજુબાજુના વિસ્તારમાં કોઈ અજાણી વ્યક્તિ રેલ્વે અકસ્માતમાં મરણ પામે કે સાધુ-અભ્યાગત અવસાન પામે અને તેની અંતિમ ક્રિયા કરનાર કોઈ ન હોય તો શ્રી સંતરામ મંદિરમાં જાણ કરવાથી તેની અંતિમક્રિયાની વ્યવસ્થા થાય છે. આ ઉપરાંત મૃતદેહોની અસ્થિ વિસર્જન ખનારસ ગંગા નદીમાં થાય તેની પણ વ્યવસ્થા સ્મશાનમાંથી જ કરવામાં આવેલ છે.

* અન્ય માહિતી... *

(૧) અન્ય સંસ્થાઓની સેવા :

પ્રદ્મલીન પ.પૂ. નારાયણદાસજી મહારાજ પ્રેરિત ગુજરાત તથા નડીઆદની સેવા સંસ્થાઓ જેવી કે મહાગુજરાત હોસ્પિટલ, આયુર્વેદીક હોસ્પિટલ, ટી.બી. હોસ્પિટલ, હિન્દુ અનાથ આશ્રમ, બધિર વિદ્યાલય, પ્રદ્મર્ષિ સંસ્કારધામ, મુનિસેવા આશ્રમ-ગોરજ, ભાગવત વિદ્યાપીઠ-સોલા તથા ગુજરાતની અન્ય ધાર્મિક શૈક્ષણિક સ્થાનો તથા વિવિધ સંસ્કૃત પાઠશાળાઓને પ્રાતઃસ્મરણીય પ.પૂ. રામદાસજી મહારાજશ્રી નાણાંકીય સહાય તેમજ જરૂરી અન્ન સામગ્રી પુરી પાડે છે. નાની મોટી ૨૦૦ સંસ્થાઓને વાર્ષિક અન્નસહાય અપાય છે.

(૨) ગુજરાત રાજ્ય બહારના સેવા કાર્યો :

યોગીરાજ અવધૂત શ્રી સંતરામ મહારાજની દિવ્ય અખંડજ્યોતિના શુભાશીર્વાદ અને પ.પૂ. પ્રાતઃસ્મરણીય મહંતશ્રી રામદાસજી મહારાજની પ્રેરણા અને આજ્ઞાનુસાર માનવસેવાના કાર્યો ફક્ત નડીઆદ, નડીઆદ તાલુકો, ખેડા જિલ્લા પુરતી સિમિત રાખેલ નથી. આ શિબિરોમાં સર્વરોગ નિદાન, ચામડી, દમ, શ્વાસ, હાડકા તથા સાંધાના રોગો તેમજ દાંત કાઢવા અને દાંતના દર્દોની સારવાર, કરવામાં આવે છે. આ શિબિરોમાં એક્યુપ્રેસરના દર્દીઓને સારવાર આપવામાં આવે છે.

(૩) આંદામાન-નિકોબાર ટાપુઓમાં નિઃશુલ્ક ઔષધ વિતરણ સેવા :

પ્રદ્મલીન મહંત પ.પૂ.શ્રી નારાયણદાસજી મહારાજશ્રી પ્રેરિત અને પ્રાતઃસ્મરણીય પ.પૂ.શ્રી રામદાસજી મહારાજની આજ્ઞાનુસાર શ્રી સંતરામ જનસેવા ટ્રસ્ટ તરફથી આંદામાન-નિકોબાર ટાપુઓ ખાતે સેવાભારતી નામની સંસ્થાના નિઃસ્વાર્થ ઉદ્દેશને સહાયરૂપ થવા દવાઓ પહોંચાડવામાં આવે છે. તથા અન્ય જરૂરી સામગ્રી જેવી કે ધોતી, સાડી, સાબુ, બેટરી વિગેરે પુરી પાડવામાં આવે છે.

(૪) અતિવૃષ્ટિ રેલ રાહત સેવા :

ચોમાસાના સમયગાળામાં અતિવૃષ્ટિને કારણે નડીઆદ તથા આજુબાજુના ગામડાઓમાં ૬-૭ દિવસ સુધી પુષ્કળ પાણી ભરાઈ ગયેલા, આ વિકટ અતિવૃષ્ટિ રેલ સંકટ સમયે પ્રાતઃસ્મરણીય પ.પૂ. શ્રી રામદાસજી મહારાજના આશિર્વાદ અને આજ્ઞાનુસાર શ્રી સંતરામ ભક્તવૃંદ મારફત નડીઆદ તેમજ આજુબાજુના ગામડાઓમાં મગ, ફાડા, દાળ, મેંદો, સોજી, મસાલા, મરચું, હળદર, તેલ, બટાકા, ઘી, બાજરી, ચોખા, વિગેરે ખાદ્યસામગ્રી પહોંચાડવામાં આવેલી તેમજ નજીકના અસરગ્રસ્ત ગામડાઓમાં તેમજ નડીઆદની હોસ્પિટલો, રેલ્વે સ્ટેશન, હાઈવે ઉપર અટવાઈ ગયેલા અસરગ્રસ્તોને સવાર-સાંજ બે સમયે ભોજન પહોંચાડવામાં આવેલું. આ ઉપરાંત સુરત શહેરમાં રેલ સંકટમાં દર્દીઓને તપાસી મફત દવા-ઈન્જેક્શન આપવામાં આવેલ.

(૫) ખેડા જીલ્લામાં થયેલી અતિવૃષ્ટિ અને સુરતમાં થયેલી જળહોનારત સમયે અસરગ્રસ્તોની મદદ.....:

ગુજરાતનું તીર્થધામ મનાતું શ્રી સંતરામ મંદિર, નડીઆદ ભારત દેશ કે ગુજરાતને માથે જ્યારે જ્યારે દુષ્કાળ, પુર, કોમી રમખાણ, ભૂકંપ અને અન્ય કુદરતી આફતો આવે ત્યારે હંમેશા આફતગ્રસ્તોની સહાય માટે જે તે સ્થળ ઉપર પહોંચી જાય છે. જ્યાં કુડપેકેટ્સની જરૂર હોય ત્યાં તે, જ્યાં અન્નક્ષેત્ર ચાલુ કરી રાહત પહોંચાડવાની હોય ત્યાં તે રીતે, જ્યાં સ્થાયી રસોડું ખોલી મદદરૂપ થવાનું હોય ત્યાં તેમ, જ્યાં મેડીકલ સારવારની જરૂર હોય ત્યાં ડૉક્ટરો-ભક્તો-મેડીકલ વાન-દવાઓ સાથે હાજર થઈ જાય, દુષ્કાળ હોય ત્યાં ઘાસકેન્દ્રો દ્વારા પશુવાડાને

સહાય આમ લોકકલ્યાણ માટે સતત સહાયની તત્પરતા શ્રી સંતરામ મંદિર, શ્રી સંતરામ જનસેવા ટ્રસ્ટ, શ્રી સંતરામ મંદિરની અન્ય આરોગ્યની સંસ્થાઓ લોકસેવા માટે હરહંમેશ તત્પર રહે છે.

ખેડા અને આણંદ જીલ્લામાં મહી નદી, વાત્રક નદી, શેદી નદી વિસ્તારમાં પણ ઉપરવાસના વરસાદને કારણે તથા સતત વર્ષા ચાલુ રહેવાને કારણે દિવસો સુધી નડીઆદ અને આજુબાજુના ગામડાં પાણીમાં જ રહ્યા છે. પાણીના નિકાલની વ્યવસ્થા નથી, લોકો સુધી પહોંચી શકાય તેવી સ્થિતિ નહોતી.

આ પૂરગ્રસ્ત વિસ્તારોની મદદે શ્રી સંતરામ મંદિરના પ્રાતઃ સ્મરણિય પ.પૂ.શ્રી રામદાસજી મહારાજની કરુણાએ ભક્તોના સેવાભાવે, રાજ્યના સ્થાનિક ધારાસભ્ય, સાંસદ, કલેક્ટરશ્રી, અન્ય હોદ્દેદારોના કહેણ અને રાહતના માર્ગદર્શને શ્રી સંતરામ મંદિર તરફથી જે રાહતકાર્યો કર્યા, આપદગસ્તોને સહાય પહોંચાડી તેનાથી સેવા કાર્યની સુવાસ પ્રસરી.

* નડીઆદના અસરગ્રસ્તો સહિત સુરેન્દ્રનગર-લખતર અને બિહારના અસરગ્રસ્તોની મદદ

શ્રી સંતરામ મંદિરના મહંતશ્રી રામદાસજી મહારાજશ્રીની આજ્ઞા, પ્રેરણા, માર્ગદર્શનથી સંતો અને ભક્તવૃંદ નડીઆદ શહેર, જીલ્લામાં, રાજ્યમાં કે રાષ્ટ્રમાં કોઈપણ જગ્યાએ કુદરતી કે અન્ય આપત્તિના સમયે અસરગ્રસ્તોની મદદ અને સેવાર્થે ખડેપગે તૈયાર થઈ જાય છે.

તાજેતરમાં પંડેલ ભારે વરસાદના કારણે નડીઆદ શહેર તથા ચકલાસી, બામરોલી, બોરીઆવી જેવા ગામોમાં વરસાદના પાણી ભરાઈ જવા પામ્યા હતા ત્યારે શ્રી સંતરામ મંદિર દ્વારા અસરગ્રસ્ત વિસ્તારોમાં ભોજન પહોંચાડીને માનવતાનો સેવાયજ્ઞ આરંભ્યો હતો. પાંચ દિવસમાં ૨૫૦૦૦ થી વધુને ભોજન પહોંચાડવામાં આવ્યું હતું.

વધુમાં તાજેતરમાં સુરેન્દ્રનગર જીલ્લામાં પણ ભારે વરસાદના કારણે સુરેન્દ્રનગર અને લખતરમાં થવા પામેલ અતિવૃષ્ટિના કારણોસર અસરગ્રસ્તોને સહાય અર્થે શ્રી સંતરામ મંદિરના મહંત શ્રી રામદાસજી મહારાજશ્રીની આજ્ઞાથી મંદિરના સંત શ્રી નિર્ગુણદાસજી મહારાજ તથા ભક્તવૃંદે આ વિસ્તારની જાતે માહિતી મેળવીને પ્રારંભમાં આ વિસ્તારોમાં મંદિરના ભક્તોએ પહોંચીને ૨૦૦૦ પેકેટ સુખડીનું વિસ્તરણ કર્યું હતું. ત્યારબાદ બીજા તબક્કામાં સુરેન્દ્રનગર અને લખતરના આસપાસના અસરગ્રસ્તો માટે ૧૩૦૦૦ કિલો બાજરી મોકલીને અસરગ્રસ્તોમાં વિસ્તરણ કરવામાં આવ્યું હતું.

તાજેતરમાં બિહારમાં કોસી નદીના સૈલાબથી અસર પામેલા બિહારના પૂરપીડિતોને સાધન-સહાય અર્થે શ્રી સંતરામ મંદિરના મહંત શ્રી રામદાસજી મહારાજશ્રીએ મુખ્ય મંત્રી શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીને ડા. ૧૧ લાખનો ચેક અર્પણ કર્યો હતો. જ્યારે ગુજરાત સરકાર દ્વારા બિહારના પૂર પીડિતોને સહાય અર્થે રાહત સામગ્રી મોકલવામાં આવનાર હતી તેમાં શ્રી સંતરામ મંદિર દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલ સાધન સામગ્રી રાજ્યના શહેરી વિકાસ મંત્રી શ્રી નિતીનભાઈ પટેલ, નડીઆદના ધારાસભ્ય શ્રી પંકજભાઈ દેસાઈ, જીલ્લા કલેક્ટરશ્રી મોહમદ શાહીદ અને શ્રી સંતરામ મંદિરના ભક્તવૃંદની હાજરીમાં રવાના કરવામાં આવી હતી.

બિહારના પૂર પીડિતો માટે શ્રી સંતરામ મંદિર દ્વારા જે રાહત સામગ્રી મોકલી આપવામાં આવી છે તેમાં વાસણની ૧૦૦૦ કીટ તૈયાર કરી, આ કીટમાં ૩ થાળી, ૩ વાટકી, ૨ નાની - મોટી તપેલી, એક કડછો જ્યારે કપડાની ૧૦૦૦ કીટો તૈયાર કરી, જેમાં ૨ ચોરસા, ૨ ચાદર અને એક ટુવાલ મુકવામાં આવેલ છે. જેનો અંદાજીત ખર્ચ રૂ. ૭ લાખ જેટલો થાય છે.

(ડ) વિકલાંગ સેવા :

શ્રી સંતરામ મંદિર સંચાલિત સ્વ. વિનાયકભાઈ અને સ્વ. લલિતાબેન પટેલ ચેરિટીબલ ટ્રસ્ટ દ્વારા ગુજરાત રાજ્યના ખેડા જિલ્લા વિકલાંગ સહાય યોજના હેઠળ વિકલાંગોને સાધનો આપવાના કાર્યક્રમો યોજાતા રહે છે. જેમાં ટ્રાયસીકલ ૫૫, બાઈસીકલ ૩૫, સિલાઈ મશીન ૩૫, હાથલારી ૧૫, બ્લીલચેર ૧, વોકર ૫, હાયરીંગ મશીન ૨, વોકીંગ સ્ટીક ૪ વિગેરે સાધનોની સહાય આપવામાં આવી હતી. ચોકસી ચેરિટીબલ ટ્રસ્ટ રજીસ્ટર્ડ થયેલું છે. મહંત શ્રી રામદાસજી મહારાજના આશિર્વાદથી આ ટ્રસ્ટના દાતા શ્રી જ્યંતિલાલ ચોકસીની ઇચ્છા મુજબ વિવિધ માનવ સેવાનાં કાર્યો થશે.

(બ) નિત્ય સત્સંગ :

શ્રી સંતરામ મંદિર, નડીઆદના સત્સંગ ભવનમાં નિત્ય આધ્યાત્મિક પ્રવચનો કાયમ ચાલુ જ હોય છે. અને કીર્તન હોલમાં સવાર - સાંજ નિયત સમયે સંતોના ભજન ચાલુ જ રહે છે.

(ક) શ્રી સંતરામ શિશુ કેન્દ્ર :

શ્રી સંતરામ મંદિર, નડીઆદના પરીસરમાં વર્ષ ૧૯૯૧થી શિશુ કેન્દ્રની સ્થાપના થઈ હતી. આ કેન્દ્રમાં ૫ વર્ષથી ૧૬ વર્ષ સુધીના બાળકોને સંસ્કૃતના શ્લોકો, સંસ્કૃતનું જ્ઞાન, નાના-મોટા પર્યટનનું આયોજન, વાર્તાલાપ, બુદ્ધિચાર્તુયની પરીક્ષાઓ, રાસ-ગરબાના વર્ગો નાટક તથા નૃત્ય નાટિકાઓ, સંગીતના વર્ગો, ચિત્રકામના વર્ગો, રમત-ગમતના વર્ગો, કરાટે, યોગ તથા અન્ય બાળ સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા બાળકોમાં ઉચ્ચ કક્ષાનું ઘડતર થાય તે મુજબનું શિક્ષણ અપાય છે.

આ શિશુકેન્દ્રમાં ધો. ૫ થી ૧૦ ધોરણ સુધીના બાળકો માટે અંગ્રેજી, ગણિત, વિજ્ઞાન તથા ધોરણ-૧૧, ૧૨ (કોમર્સ) માટે એકાઉન્ટન્સી, અંગ્રેજી આંકડાશાસ્ત્રના ટ્યુશન વર્ગો વિના મૂલ્યે દરરોજ સાંજે ૬ થી ૭ દરમિયાન ચલાવવામાં આવે છે. વર્ષ ૨૦૦૭-૨૦૦૮ દરમિયાન ૮૦૧ વિદ્યાર્થીઓએ આ વિનામૂલ્યે ટ્યુશન વર્ગોનો લાભ લીધો હતો. ધોરણ ૧૦ માં પટેલ શિવાની આર. ૮૪% માર્ક્સ સાથે ઉત્તિર્ણ થઈ સંસ્થાનું ગૌરવ વધારેલ છે. આમ બાળકોના સર્વાંગી વિકાસ થાય તે અંગેની અનેક પ્રવૃત્તિઓ અવિરત ચાલુ જ રાખવામાં આવે છે.

શ્રી સંતરામ મંદિર, નડીઆદ દ્વારા તા. ૧૦/૦૬/૨૦૦૭ ના રોજ ગુજરાત વિદ્યા ભારતી સંલગ્ન શ્રી સંતરામ શિશુ વાટિકાનો શુભારંભ શ્રી સંતરામ મંદિરના પટ્ટાંગણ સાંજે ૫.૫૦ મહંતશ્રી રામદાસજી મહારાજના શુભ હસ્તે કરવામાં આવ્યો. શિશુ વર્ગ-૧ તથા શિશુ વર્ગ-૨માં થઈ કુલ ૩૨ બાળકોએ આ શિશુ વાટિકા (બાલ મંદિર) માં પ્રવેશ મેળવ્યો.

નાના બાળકોને જ્ઞાન સાથે સંસ્કાર આપવાનું ભગીરથ કાર્ય મંદિર દ્વારા શરૂ કરવામાં આવ્યું. આ વાટિકા ભવિષ્યમાં શૈક્ષણિક સંકુલનું મોટું વટ વૃક્ષ બની નગર નડીઆદના બાળકોને શિસ્ત, સંસ્કાર, સાથે જ્ઞાનની ગંગા વહેડાવશે.

ચાલુ વર્ષ દરમિયાન - શ્રી સંતરામ કેળવણી મંડળ - ની સ્થાપના કરવામાં આવી જેના દ્વારા - શ્રી સંતરામ પ્રાથમિક વિદ્યાલય - શરૂ કરવામાં આવ્યું અને હાલ બાલમંદિર તથા ધોરણ-૧ માં થઈ કુલ ૫૬ વિદ્યાર્થીઓએ પ્રવેશ મેળવેલ છે.

(દ) ભજન સ્પર્ધા :

સમગ્ર ખેડા-આણંદ જિલ્લામાં ભજન પરંપરાનું જતન કરવા અને જીવંત જાગૃત રાખવા છેલ્લા ૧૭ વર્ષથી મહા સુદ પૂર્ણિમાના દિવસે ખેડા-આણંદ જિલ્લાના ગ્રામ્ય વિસ્તાર તથા નડીઆદ શહેર વિભાગના ભાઈઓ તથા

બહેનોના આશરે ૩૫૦ ભજન મંડળો ભજન સ્પર્ધામાં ભાગ લે છે, અને શહેર વિભાગમાંથી પ્રથમ આવેલી ૬ મંડળીઓ (૩ ભાઈઓ + ૩ બહેનો) તથા ગ્રામ્ય વિભાગમાં પ્રથમ આવેલી ૬ મંડળીઓ (૩ ભાઈઓ + ૩ બહેનો) ને શ્રી સંતરામ મંદિર, નડીઆદ તરફથી શિલ્ડ તથા ચંદ્રકો એનાયત કરવામાં આવે છે. આ ઉપરાંત એક ફરતો શિલ્ડ પ્રથમ આવનાર મંડળીને એનાયત કરવામાં આવે છે.

ભજનીકોમાં ઉત્સાહ વધારવા તથા જે ભજન મંડળીઓને વાજીત્રો જેવા કે, હાર્મોનિયમ, તબલા, મંજીરા, ખંજરી, ઘુઘરા, એકતાર, કીતાર વિ. વિનામૂલ્યે આપવામાં આવે છે.

(૧૦) બાળકોને ગીતા કંઠસ્થ કરાવવાનો કાર્યક્રમ :

દર વર્ષે ઉનાળાના વેકેશન દરમિયાન નાના વિદ્યાર્થી વિદ્યાર્થીનીઓમાં સંસ્કૃત પ્રત્યે સુરુચિ-જ્ઞાન કેળવાય તેવા શુભ હેતુથી ગીતાના શ્લોકો કંઠસ્થ કરાવવામાં આવે છે અને દરેકને પુસ્કાર રૂપે શૈક્ષણિક સાધનો જેવા કે કંપાસ-પેન-પેન્સીલ-નોટો વિગેરે વિનામૂલ્યે આપવામાં આવે છે.

(૧૧) દર્દી સેવાર્થે સહાય વ્યવસ્થા (શ્રી સંતરામ ફીઝીયોથેરાપી સેન્ટર) :

પ્રાતઃ સ્મરણીય પરમ અવધૂત શ્રી સંતરામ મહારાજની દિવ્ય જ્યોતના આશીર્વાદ અને પ.પૂ. શ્રી રામદાસજી મહારાજની પ્રેરણાથી જરૂરિયાતમંદ કુટુંબના દર્દીઓની સેવા અર્થે સ્ત્રી-પુરૂષ સેવાર્થી દર્દીના ઘેર પૂરા પાડવાની પ્રવૃત્તિ ચાલુ કરવામાં આવી છે.

આ પ્રવૃત્તિ અષ્ટમ મહંત પ.પૂ. નારાયણદાસજી મહારાજની પ્રથમ પુણ્યતીથી આસો સુદ પુનમ તા. ૧૭-૧૦-૦૫ના રોજથી ચાલુ કરવામાં આવેલ છે.

તા.૧-૪-૨૦૦૭ થી તા.૩૧-૩-૨૦૦૮ ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનો પ્રવૃત્તિનો અહેવાલ નીચે મુજબ છે.

❖ સેવા કાર્ય ચાલુ કર્યા તારીખ	૧૭-૧૦-૨૦૦૫.
❖ જરૂરિયાતમંદ કુટુંબોને સેવા પૂરી પાડી	૧૧૭
❖ તા.૩૧-૩-૦૮ના રોજ કાર્યરત સેવાર્થીઓની સંખ્યા	પુરૂષ સેવાર્થી ૪૩ સ્ત્રી સેવાર્થી ૫૫
❖ કુલ સેવાર્થીઓની સંખ્યા	૯૮
❖ સેવાના કુલ દિવસો	૯૮૮૯
❖ સેવાર્થીએ મેળવેલ વેતન	રૂ.૫,૯૩,૩૪૦/-

નગર નડિયાદમાં દર્દી, અશક્ત, વૃદ્ધને ઘર સેવા મળે તે માટે આ સહાયકેન્દ્ર મદદરૂપ થાય છે. સહાય કેન્દ્રમાં સેવા આપના ભાઈ-બહેનોને જરૂરી તાલીમ સાથે તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે. જે પરિવારને આવા સહાય કરી શકે તેવા ભાઈ-બહેનની જરૂર હોય તેમણે આ કેન્દ્રનો સંપર્ક કર્યેથી તે મળી શકશે. લાભ લેનાર પરિવાર સેવા બદલ સેવા આપનારને વ્યાજબી નક્કી કરેલ મહેનતાણું આપે છે. આ પરસ્પર ઉપકારક બનવાની, સહાયની આ માનવતાલક્ષી પ્રવૃત્તિ હાય ધરી છે, જેને સારો આવકાર મળ્યો છે.

ટુંકું અવલોકન :

* શ્રી સંતરામ મંદિર, નડીઆદમાં બ્રહ્મલીન પ.પૂ. શ્રી નારાયણદાસજી મહારાજ દ્વારા પ્રેરીત અને પ્રાતઃસ્મરણીય પ.પૂ. શ્રી રામદાસજી મહારાજની આજ્ઞા - આશીર્વાદ નડીઆદ શહેરમાં ૧૯૫ પોળો, લક્ષ્મી-સોસાયટીઓમાં તેમજ નડીઆદની આજુબાજુના ૩૫૫ ગામોમાં જાહેર સ્થળોએ દિવાલ ઉપરના બ્લોકબોર્ડ ઉપર સુવિચાર લેખનની ઉમદા પ્રવૃત્તિ કરવામાં આવે છે. સુવિચાર લેખન સાથે સાથે આરોગ્ય વિષયના દેશી ઉપચારો પણ

લાખવામાં આવે છે. આમ સુવિચારના વાંચનથી દરેક વ્યક્તિઓમાં સારા વિચારનું અવિરત સિંચન થતુ રહે છે, તથા દેશી ઉપચારો વાંચી ઘરગથ્થુ ઉપાયો દ્વારા નાના-મોટા રોગોનું નિવારણ કરવાનો શુભ પ્રયત્નો કરવામાં આવે છે.

- * ગરીબોને સહાયરૂપ થવાના એક ભાગ રૂપે વસ્ત્રદાન, શિયાળામાં ધાબળા વિગેરે વિનામૂલ્યે વિતરણ કરવાની પ્રસંશનીય પ્રવૃત્તિ ચાલુ રહેલી છે.
- * નવનિર્મિત શ્રી સંતરામ મંદિર, નડીઆદની ઉપર તા. ૩૧-૩-૯૯ મહાસુદ-૧૫ થી પ.પૂ. મહારાજશ્રીની આજ્ઞાથી અખંડ વિષ્ણુ સહસ્ત્રનામ યજ્ઞ શરૂ કરવામાં આવેલો છે. તા. ૩૧-૩-૨૦૦૮ સુધીમાં કુલ દિવસો ૩૩૪૮, કુલ કલાકો ૮૦, ૩૩૩ કુલ ૧૪, ૬૭, ૯૬૩ વિષ્ણુ સહસ્ત્રના પાઠ થયેલા છે. એટલેકે ૧, ૧૭૩ વિષ્ણુયાગ થયા છે. ૧૨ વર્ષ સુધીના આ અનુષ્ઠાનમાં, દિવસ દરમ્યાન બહેનો અને રાત્રિ દરમ્યાન ભાઈઓ પાઠ કરે છે.

શ્રી સંતરામ મહારાજની દેરી, નડીઆદ શ્રી સંતરામ સંસ્કાર વર્તુળ અને વિવિધ સેવાકીય પ્રવૃત્તિઓ

પ.પૂ. યોગીરાજ અવધૂત શ્રી સંતરામ મહારાજની દિવ્ય અખંડ જ્યોતિના આશિર્વાદ તથા પ્રાતઃસ્મરણિય પ.પૂ. શ્રી રામદાસજી મહારાજની પ્રેરણાથી શ્રી સંતરામ સંસ્કાર વર્તુળ છેલ્લા ૮ વર્ષથી ચલાવવામાં આવે છે. જેમાં બાળકો સંસ્કારી બને, માનવતાથી મંડીત થાય, ત્યાગ અને સમર્પણના સિદ્ધાંતોને સ્વીકારતા થાય, જ્ઞાન વિજ્ઞાનના વિવિધ ક્ષેત્રોનો અનુભવ મેળવી સમાજ ઉપયોગી બને અને માનવતા પ્રગટાવે તેવા શુભ આશયથી નીચેની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ ચલાવવામાં આવે છે.

દર રવિવારે સવારે ૯ થી ૧૧ દરમ્યાન પ્રાર્થના, બોધકથા, પ્રેરક પ્રસંગો, સાહસ કથાઓ, સંતો-યોગીઓ તથા મહાપુરુષોનું જીવન ચરિત્ર, રમતગમત, વ્યાયામ, ધ્યાન-યોગ, પ્રાણાયમ, વક્તૃત્વ કળા, સુલેખન, સામાન્ય જ્ઞાન કસોટી તેમજ વિજ્ઞાનનું પ્રાયોગિક જ્ઞાન, સંગીત વર્ગમાં હાર્મોનિયમ, ગીટાર, તબલાવાદન, ચિત્રકલા, અંગ્રેજી તથા સંસ્કૃતના વર્ગો ઐતિહાસિક, ધાર્મિક તથા શૈક્ષણિક સંસ્થાઓની મુલાકાત અંગે પ્રવાસ આયોજન, શિયાળામાં રમતોત્સવનું આયોજન વિગેરે જુદી જુદી પ્રવૃત્તિઓમાં બાળકો જોડાઈ ભવિષ્યનું ઉજ્જવળ ઘડતર થાય તેવા કાર્યક્રમો શ્રી સંતરામ મંદિર, નડીઆદની દેરીના જે તે મહંતશ્રીની સીધી દેખરેખ હેઠળ આખા વર્ષ દરમ્યાન આયોજન થતુ રહે છે.

દર વર્ષે ગુજરાત તથા મધ્યપ્રદેશ અને રાજસ્થાન રાજ્યના જુદા-જુદા પછાત વિસ્તારોમાં દાંત-હાડકા સર્પરોગ નિદાન તથા સારવાર અંગેના કેમ્પ યોજવામાં આવે છે. ચાલુ સાલે પણ નીચે મુજબના કેમ્પોનું આયોજન કરવામાં આવ્યું.

સ્થળ	કેમ્પની વિગત	દર્દીઓની સંખ્યા	ઓપરેશન તથા અન્ય સારવાર લીધેલ દર્દીની સંખ્યા
રાજસ્થાન-મધ્ય પ્રદેશ	હાડકાં, દાંત અને સર્વ રોગ	૧૪૪૮	---
કાલસર	સર્વરોગ	૧૩૧૭	૧૨ જરૂરીયાત વાળાને ચરમા આપ્યાં
દેવગઢ બારીયા	સર્વ રોગ	૧૭૩૨	-- જરૂરીયાત વાળાને ચરમા આપ્યાં
નડીઆદ	ચામડીના રોગ તપાસ તથા સારવાર	૫૬૩	-- દવાઓ સાથે
નડીઆદ	હરસ, મસા સર્જરી કેમ્પ	૧૭૨	૧૦૬
નડીઆદ	પિત્તાશયની પથરી સર્જરી કેમ્પ નેટ સાથે તથા હરણીયા	૩૫૦	૧૬૦

સદ્વિચાર સમિતિની કામગીરીની માહિતી

	૨૦૦૫-૦૬	૨૦૦૬-૦૭	૨૦૦૭-૦૮
આંખના નંબર તપાસવામાં આવ્યા	૩૨૪૭૫	૪૮૪૪૯	૫૧૦૪૭
કોન્ટેક લેન્સની લાભ લીધેલાની સંખ્યા	૪૩	૩૨	૨૬
સાધુ-સંતને નંબરવાળા ચશ્મા કરાવી આપવાની સેવા	૧૬૨૩૯	૧૯૩૧૦	૨૩૭૪૦
વેલ, પરવાળા, ઝામર, નાસુર, ત્રાંસી આંખ વગેરના ઓપરેશન કર્યા	૩૪૮	૬૯૭	૬૨૨
મોતિયાના ઓપરેશન કરી કૃત્રિમ નેત્રમણિ મુકવામાં આવ્યા	૧૦૮૪૨	૨૧૧૬૮	૨૧૫૮૭
યાગ લેસરથી છારી કાઢવાના કેસો	૧૬૭૦	૨૧૧૦	૧૬૪૩
યુવક તથા યુવતિઓને ચશ્મા કાઢી નાખવાના કેસો	૩૧	૪૩૨	૨૬
આંખની સારવાર લેનાર દર્દીની સંખ્યા	૧૪૯૬૭૧	૧૭૪૯૧૭	૧૮૬૫૫૫
આંખના ઓપરેશન કર્યા	૧૦૮૪૨	૨૧૮૬૫	૨૨૨૦૯

શ્રી સંતરામ જન સેવા ટ્રસ્ટ દ્વારા વિવિધ સેવા પ્રવૃત્તિઓની માહિતી

	૨૦૦૫-૦૬	૨૦૦૬-૦૭	૨૦૦૭-૦૮
દાંત વિભાગ	૩૩૨૧૮	૩૫૧૪૫	૩૮૧૯૧
નિષ્ણાત તખીઓની સેવા	૧૦૭૪૪	૯૪૧૦	૯૩૦૬
એક્સ્યુપ્રેશર	૧૭૮૨	----	૧૭૫૩
હોમિયોપોથી	૩૨૯૭	૩૯૫૨	૪૩૪૧
લેબોરેટરી પેશન્ટ	૫૫૮૯૩	૬૨૦૯૩	૫૭૩૮૦
ઈન્વેસ્ટીગેશન	૧૪૯૬૦૪	૧૭૧૭૧૬	૧૬૬૫૮૯
સોનોગ્રાફી	૨૮૧૯૮	૨૮૮૩૧	૨૯૨૪૦
એક્સરે	૩૬૭૯૮	૩૩૦૭૭	૩૪૪૨૪
સી. ટી. સ્કેન	૪૬૯૯	૩૨૧૧	૩૩૨૯
ફીઝિયોથેરાપી	૬૦૭૭૪	૮૦૨૧૧	૯૪૯૩૧
શ્રી સંતરામ નિઃશુલ્ક ઔષધ સેવા કેન્દ્રમાં મફત દવાઓ આપી			
રૂપીયા	૪૪૫૮૧૦૪	૩૪૩૨૪૩૧	૩૯૮૫૮૦૫
દર્દીઓ	૮૧૯૫૬	૭૦૦૩૧	૭૦૭૦૧
ફ્રી ઓકસીજન બેંક	૨૭૨	૧૫૭	૨૦૪
કાર્ડિઓગ્રામ	૧૨૬૭	૧૧૮૮	૯૪૭
કાનબુટ્ટી સાંધવાના કેસ	૨૦૪	૨૭૭	૮૮૯
એન્ડો સ્કોપી	૨૨૧	૩૨૫	૨૬૩
કેન્સર નિદાન	૩૨	૧૮૭	૨

શ્રી સંતરામ મંદિર, ઉમરેઠ સંચાલિત બી.ડી.પટેલ જનરલ હોસ્પિટલ

શ્રી સંતરામ મંદિર, ઉમરેઠના મહંતશ્રી ગણેશદાસજી મહારાજ આ હોસ્પિટલનું સંચાલન ઉમરેઠમાં અગ્રણીઓ સામાજિક સેવકો, સદ્ગૃહસ્થો વગેરે અને સંસ્થાના અન્ય ટ્રસ્ટીશ્રીઓ હોદ્દેદારોને સાથે રાખી ખૂબ જ સુંદર રીતે ચલાવી રહ્યા છે. અને ચોમેર હોસ્પિટલની નામના પ્રસરાવી દીધી છે.

આ હોસ્પિટલમાં નિષ્ણાત તબીબો જેવા કે, કાયમી કુલ ટાઈમ જનરલ સર્જન, ફીઝીશીયન, ગાયનેકોલોજીસ્ટ, રેસીડન્ટ મેડીકલ ઓફીસર, પેરામેડીકલ સ્ટાફ, ટેકનીશીયન સ્ટાફ, નર્સ વગેરે સ્ટાફ ખૂબ જ સેવા ભાવથી દર્દીઓની સારવાર કરી રહ્યા છે. તદ્ઉપરાંત આંખના સર્જન, હાડકાંના સર્જન, ચામડી તથા ગુસ્સરોગોના નિષ્ણાત, બાળરોગના નિષ્ણાત તથા કાન-નાક-ગળાના નિષ્ણાત તબીબો ઓનરરી સેવા ખૂબ જ ભાવપૂર્વક આપે છે.

વર્ષ ૨૦૦૭ - ૨૦૦૮ દરમ્યાન હોસ્પિટલની આઉટડોર-ઇનડોર કામગીરીની માહિતી :

વિભાગ	આઉટડોર દર્દીઓ	ઇનડોર દર્દીઓ	ઓપરેશન
મેડીકલ વિભાગ	૪૩૨૦૭	૨૫૬૨૪	-
સર્જીકલ વિભાગ	૩૧૬૮૫	૧૯૭૪૨	૭૦૮
ગાયનેક-મેટરનીટી વિભાગ	૩૧૫૯૫	૨૨૮૦૪	૫૫૦
કાન-નાક-ગળુ વિભાગ	૯૦૧૨	-	-
આંખ વિભાગ	૫૪૯૩	૪૨૯	-
ઓર્થોપેડીક વિભાગ	૨૫૭૦૭	-	-
લેબોરેટરી વિભાગ	૨૭૪૨૨૧	-	-
એક્સરે વિભાગ	૩૦૨૮૫	-	-
હોમિયોપેથીક વિભાગ	૯૦૧૨	-	-
કાર્ડિઓગ્રામ વિભાગ	૭૮૫૬	-	-
દાંત વિભાગ	૧૦૪૬૬	-	-
ફીઝીયોથેરાપી વિભાગ	૫૩૭૭	-	-

વર્ષ ૨૦૦૭ - ૨૦૦૮ દરમ્યાન ૧.૫૯૨ દર્દી તથા ખરદાસીને જમવાના ટીફીનની વ્યવસ્થા કરી હતી. તદ્ઉપરાંત વર્ષ દરમ્યાન ગરીબ તથા મધ્યમ વર્ગના દર્દીઓને હોસ્પિટલ ખીલની રકમમાંથી રૂા. ૧,૮૭,૦૪૨ / - જેટલી માફી આપેલ છે.

શ્રી સંતરામ મંદિર, કરમસદની કલ્યાણકારી પ્રવૃત્તિઓ

યોગીરાજ અવધૂતશ્રી સંતરામ મહારાજના આ સ્થાનનું કાર્ય અનેકને પ્રેરણાદાયી બની રહે તેવું રહ્યું છે. સાકેતધામ વાસી મહંત શ્રી જનકીદાસજી મહારાજની જન્મભૂમિના આ સ્થાનમાં સાધુ ચરિત મહંતશ્રીઓએ ધર્મ-અધ્યાત્મનું કાર્ય સુચારુરૂપે કર્યું હતું. શ્રી સંતરામ મંદિર, કરમસદ ગામના વિકાસમાં તથા તેના સંસ્કાર ઘડતરમાં આધ્યાત્મિક, ચારિત્રિક, સામાજિક તથા આરોગ્ય વિષયક જેવી વિવિધ સેવાકીય પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા આ સ્થાનનો પૂર્ણ વિકાસ થઈ રહ્યો છે.

* સેવાકીય પ્રવૃત્તિઓ *

૧. આયુર્વેદ ઔષધાલય :

આયુર્વેદીક પદ્ધતિથી રોગ-નિદાન અને દવા વિતરણનો પ્રારંભ સને ૧૯૭૩માં થયો. નડીઆદના નિષ્ણાંત આયુર્વેદ ચિકિત્સક વૈદ્ય કલાપીભાઈ સેવાના ઉદ્દેશથી આ આયુર્વેદ ઔષધાલયમાં દર રવિવારે સરેરાશ ૧૫૦ જેટલા દર્દીઓને તપાસ સારવાર આપે છે. આ વિભાગમાં વર્ષ ૨૦૦૭ - ૨૦૦૮ દરમ્યાન કુલ ૩૭૩૪ દર્દીઓની તપાસ - સારવાર - દવા રૂા. ૨-૦૦ ની નજીવી ફી લઈ કરવામાં આવેલી.

૨. હોમિયોપેથીક ઔષધાલય :

હોમિયોપેથીક પદ્ધતિથી રોગ-નિદાન અને દવા વિતરણનો લાભ છેલ્લા ૨૭ વર્ષથી અસંખ્ય દર્દીઓ મેળવે છે. હોમિયોપેથીકના ડૉક્ટર તરીકે સફળ કારકીર્દી પામેલા ડૉ. યોગેશભાઈ પંજાબી માનદ્ સેવા આપે છે. વર્ષ ૨૦૦૭ - ૨૦૦૮ દરમ્યાન કુલ ૧૪૦૭ દર્દીઓની તપાસ સારવાર દવા રૂા. ૨-૦૦ જેવી નજીવી ફી લઈને કરવામાં આવેલી.

૪. કમળાના રોગની આયુર્વેદીક સારવાર :

શ્રી સંતરામ મંદિર, કરમસદને માત્ર ખેડા જિલ્લામાં જ નહીં પણ સૌરાષ્ટ્ર, અમદાવાદ, ઉત્તર ગુજરાત, દક્ષિણ ગુજરાત જેવા દૂર દૂરના વિસ્તારમાં કમળાના અતિ ભયંકર અને જટિલ રોગની અતિ મહત્વની સારવાર પદ્ધતિ અપ્રતિમ ખ્યાતી લક્ષી છે. દર્દીઓને સારી સગવડ મળી રહે તે હેતુથી શ્રી સંતરામ આરોગ્ય ભવનમાં કમળાના ખાસ વોર્ડની રચના કરવામાં આવી છે. દરરોજ સવારે ૮ થી ૫ સુધી આ સારવાર આપવામાં આવે છે. વર્ષ ૨૦૦૭ - ૨૦૦૮ દરમ્યાન કુલ ૮૦૦૦ કમળાના દર્દીઓની વિના મૂલ્યે સેવા-સારવાર કરવામાં આવેલ છે.

૫. અન્નક્ષેત્ર સેવા :

આ સ્થાનમાં આવનાર દરેકને ઓટલો અને રોટલો મળે છે. તમામ અતિથિ, સાધુ સંત-સત્સંગીને વિના મૂલ્યે ભોજન આપાય છે. તેમજ ચાક્રતર આરોગ્ય મંડળ સંચાલિત શ્રીકૃષ્ણ હોસ્પિટલ, કરમસદના દર્દીઓ તથા સાથે આવનાર ખરદાસીને વિના મૂલ્યે ભોજન આપવામાં આવે છે. વર્ષ દરમ્યાન કુલ આશરે ૩૫,૦૦૦ દર્દીઓ અને સાથે રહેનાર ખરદાસીને ભોજન આપવામાં આવેલું.

૬. શૈક્ષણિક ક્ષેત્રે મહત્વનું યોગદાન :

શ્રી જનકીદાસજી મહારાજ એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ દ્વારા શ્રી સંતરામ વિદ્યાધામ શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિ સફળતાપૂર્વક ચાલી રહી છે. પ્રારંભમાં ગીતા પ્રચાર, આચાર ધર્મ, નૈતિક શિક્ષણ સાથે પાયાનું ઘડતર કરતી સંસ્થા બાળકો માટે મંદિરમાં ચાલુ થઈ. જે વિકસિત થતી સંતરામ મંદિર, નડીઆદના સંકેતધામ વાસી મહંતશ્રી જનકીદાસજી મહારાજ કે જેની યાદગીરીમાં એમના નામનું એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ બનાવી વિદ્યાધામની પ્રવૃત્તિને સાકાર સ્વરૂપ આપવામાં આવ્યું.

આ વિદ્યાધામને કેળવણીનો નવો ઓપ આપવા, વિશિષ્ટ ચારિત્રલક્ષી, જીવનલક્ષી સ્વરૂપ આપવા તેને વિદ્યાભારતી ગુજરાત સંલગ્ન આપવામાં આવી. વિદ્યાધામ બાળ કેળવણીથી કમશ: હાયર સેકન્ડરી સુધી વિસ્તરી તેનો પ્રારંભ નવા બંધાયેલ સંકુલમાં કરી દેવામાં આવ્યો છે. બાળ કેળવણી શિશુવિહારથી ધો- ૮ સુધીની ચાલુ વર્ષની સંખ્યા ૫૫૦ છે.

વર્ષ દરમ્યાન અનેક કાર્યક્રમો રાખવામાં આવે છે. જેવા કે વાર્તાકથન, શ્લોકગાન, દેશભક્તિગીત, વકૃત્વ, રમત-ગમત જેવી સ્પર્ધાઓ ઉપરાંત નિબંધ સ્પર્ધા યોજાય છે. વિદ્યાર્થીમાં રહેલી સુષુપ્ત શક્તિને જગાડવા માટે સમાજ ઉપયોગી ઉત્પાદન કાર્યની પ્રદર્શની તેમજ વિજ્ઞાનમેળાનું આયોજન થાય છે. આ ઉપરાંત નાના-મોટા શિબિરો યોજવામાં આવે છે. આ શિબિરોમાં ખૌદ્ધિક, શારીરીક વિકાસ થાય તેવા પ્રયત્નો થાય છે. અને આ શિબિરોમાં ધ્યાનસત્ર, યોગસત્ર વગેરે સત્રો લેવામાં આવે છે.

આંતરરાષ્ટ્રિય ક્ષેત્રે શ્રી સંતરામ ભક્ત સમાજની વિદેશમાં સેવા સુવાસ

વિદેશમાં લંડન અને અમેરિકામાં શ્રી સંતરામ ભક્તવૃંદ દ્વારા અવાર-નવાર, પાઠ-પારાયણ યોજાય છે જ, પરંતુ ખાસ કરીને આપણા ભારતના અમેરિકામાં સ્થાઈ થયેલા શ્રી સંતરામ ભક્ત વૃંદ દ્વારા છેલ્લા કેટલાક વર્ષથી અવાર-નવાર પાઠ-પારાયણ-ભજન જેવા કાર્યક્રમો સાથે સાથે વિવિધ રોગ નિદાન-સારવાર-સેવા યજ્ઞો યોજવાના શરૂ કરાયેલ છે.

અમેરિકા જેવા દેશમાં જ્યાં માણસની કિંમત કરતા સમયની કિંમત અમૂલ્ય ગણાય છે. કોઈપણ વ્યક્તિને પૈસા કમાવવા સિવાય ફાજલ સમય ફાળવવો અશક્ય છે. તેવા દેશમાં આપણા શ્રી સંતરામ ભક્તવૃંદના અદના કાર્યકરો પોતાનો અમૂલ્ય સમય ફાળવી અવાર-નવાર પાઠ-પારાયણ સાથે વિવિધ રોગ નિદાન સારવાર કેમ્પ વિનામૂલ્યે યોજી ખૂબ જ પ્રશંસનીય સેવા બજાવી પ.પૂ. મહારાજશ્રી પ્રત્યેનો ભાવ પ્રગટાવે છે, જે ખરેખર પ્રશંસનીય છે.

આ ઉપરાંત અમેરિકા સ્થિત શ્રી સંતરામ ભક્ત સમાજના અદના કાર્યકરો શ્રી સંતરામ મંદિરની પ્રણાલી મુજબ આ આધ્યાત્મિક સેવા, આરોગ્યને લગતા નિ:શુલ્ક નિદાન સારવાર કેમ્પ વિગેરે કાર્યક્રમો અયાચક ધર્મ પાળીને આયોજન કરે છે. એમાં કોઈપણ પ્રકારના ઈંડ-ફાળાકે અન્ય પ્રેરણાને અવકાશ નથી, આવા કાર્યક્રમોમાં આવતા ભક્તવૃંદમાંથી પોતપોતાની રીતે સ્વેચ્છાએ જુદીજુદી વ્યવસ્થાઓ જેવીકે હોલ ભાડુ, ડીનર, ચા-નાસ્તો વિગેરેનો ખરેખર થયેલો ખર્ચ ઉઠાવી લે છે જે ખરેખર અદ્ભુત અને પ્રશંસનીય છે.

આ રીતે દિવાળી-નૂતનવર્ષના દિવસોમાં ગુરૂપૂર્ણિમા વિગેરે શુભ દિવસોમાં - ગુરૂપૂર્ણિમા વિગેરે શુભ દિવસોમાં શ્રી સંતરામ ભક્ત સમાજ, અમેરિકા દ્વારા સુંદરકાંડનું પારાયણ, ભજન સંઘ્યા, વિના મૂલ્યે વિવિધ રોગ નિદાન કેમ્પો યોજી માનવતાની સેવાનું રૂડું કાર્ય કરી રહ્યા છે અને આવા કાર્યક્રમોમાં સેવા સમર્પનાર સહુ કોઈ ગુરુ-કાર્યથી કૃતાર્થ બને છે, તેમજ આવા મિલનથી પરસ્પરના ભક્તિભાવ વધતો રહે છે અને પૂજ્ય મહારાજશ્રીના પ્રત્યેની અનન્ય ભક્તિથી આ મિલન જાળવી રાખે છે.

શ્રી સંતરામ મહારાજના અનન્ય ભક્તો, તબીબો તથા તમામ નામી-અનામી સ્વયં સેવકો ઉપર યોગીરાજ અવધૂત શ્રી સંતરામ મહારાજની કૃપા અને આશિર્વાદ, સદાય વરસતો રહો. તેમજ પ્રાતઃ સ્મરણીય પ.પૂ. મહંતશ્રી રામદાસજી મહારાજના શુભાશીર્વાદ સાથે સેવા - ભાવના અને આરોગ્ય યજ્ઞો અવિરત ચાલતા રહે તેવી સૌને શુભકામના સહુ જય મહારાજ.....

સંત પ્રેરણાએ સેવાકાર્યોની સુવાસ પ્રસરતી રહે તેવો સેવાવૃંદનો ભાવ સાર્થક બનો. શ્રી સંતરામ મહારાજની પ્રેરણા આશિર્વાદમાં દર્દી સેવાના માનવતામાં જે અવિરત સેવા કાર્યો થાય છે તેમા સેવાભાવથી સંકળાયેલા રહેવાનું અમને બળ મળે અને આવી નિર્મળ સેવા ભાવના બની રહો એવી ગુરુ દેવના ચરણોમાં વંદના સહુ....

શ્રી સંતરામ સેવાવૃંદના

જય મહારાજ